

*Ткаченко А.М., студент ОЕФ, 5 курсу,
спеціальність 8.030509 «Облік і аудит»,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
науковий керівник — Супрович Г.О., к.е.н,
ст. викладач кафедри обліку підприємницької діяльності*

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ОПЛАТИ ПРАЦІ

На будь-якому підприємстві необхідним є облік розрахунків з оплати праці. Адже, кожен працівник виконує свої обов'язки тільки тому, що очікує винагороду у вигляді заробітної плати. Саме тому перед бухгалтером постає нелегке завдання правильно організувати оплату праці, так щоб це відповідало чинному законодавству, задовольняло працівника і щоб при цьому підприємство несло якомога менші витрати. Таким чином, тільки правильно підібрана система і форма оплати праці може сприяти підвищенню результатів виробництва, оптимальному поєднанню інтересів найманого працівника і власника. Особливо актуальним це є на даний момент у період переходу України до ринкової економіки, що супроводжується негативними явищами, такими як кризовий стан промисловості, відсутність будь-якої підтримки товаровиробників з боку держави. Задачею, що стоїть перед кожним підприємством, є, насамперед, недопущення банкрутства, підвищення рівня продуктивності праці, якісних характеристик продукту, що виробляється, зменшення витрат і, як наслідок, збільшення прибутку. Оскільки однією з найважливіших складових витрат підприємства є саме витрати на оплату праці, що регулюються великою кількістю законодавчих і нормативних актів, які постійно змінюються, то дослідження організації обліку розрахунків з оплати праці є необхідним за сьогоdnішніх економічних умов.

Проблема обліку заробітної плати неодноразово піднімалась багатьма вченими, адже вона займає одне з головних місць серед аспектів облікової системи, зокрема, дану тему висвітлювали вчені: Л.О. Андрущенко, М.Т. Білуха, Т.А. Бутинець, П.М. Гарасим, С.Ф. Голов, Н.І. Дорош, Н.Л. Жук, С.В. Івахненко, О.І. Коблянська, О.А. Петрик, Г.А. Семенов, Н.М. Ткаченко, Б.Ф. Усач, П.Я. Хомин, Р.Л. Хом'як і багато інших. Проте на сьогоdnішній день є ще доволі багато питань, які потребують вирішення в даній сфері обліку.

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», заробітна плата — це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим до-

говором власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану ним роботу [1]. На жаль, сьогодні оплата праці в Україні для більшості професій не відповідає затратам сил на виконання даної роботи. Ціни з шаленою швидкістю зростають, а зарплата більшості працівників залишається на тому ж низькому рівні, що й була. На думку науковця в сфері обліку Н.В. Потривасової, інтеграція до Європи неможлива без підвищення рівня життя громадян України, забезпечення їх першочергових і духовних потреб на високому рівні. Адже якби інтеграція відбулася саме сьогодні, то десятки мільйонів українців при наявних заробітках були б просто розчавлені європейськими цінами [2]. Тому необхідно вирішувати дану проблему шляхом встановлення відповідності між затратами праці робітника, їх оплатою та сьогоdnішніми витратами на життя.

Як зазначає вітчизняний науковець О.П. Левченко, на сьогодні є потреба в перебудові організації розрахунків із заробітної плати, зокрема це має бути вирішення таких задач:

- підвищення матеріальної зацікавленості кожного у виявленні і використанні резервів ефективності своєї праці;

- усунення випадків зрівняльності в оплаті праці, досягнення прямої залежності заробітної плати всіх працівників від результатів їх праці.

- поліпшення співвідношень в оплаті праці працівників різних категорій з урахуванням складності виконуваних робіт, умов праці, пріоритетів, які склались в оплаті праці працівників [3].

Звісно, сьогодні через кризовий стан економіки багатьом фахівцям тяжко знайти роботу і роботодавці користуючись нагодою занижують заробітну плату, розуміючи, що в працівника все одно немає варіантів і він буде працювати. Проте не враховується те, що, не отримуючи гідної винагороди за вкладені зусилля, у людини знижується мотивація до праці і, відповідно, падає рівень продуктивності праці, що негативно відображається на результаті діяльності підприємства. Тому важливим є удосконалення мотиваційного механізму, а також удосконалення тарифної системи оплати праці шляхом встановлення відповідності тарифних ставок з кваліфікацією робітника.

Ще однією проблемою є занадто велика кількість документації щодо обліку праці і складність її заповнення. Є кілька шляхів вирішення проблеми. Насамперед необхідно скоротити кількість документації до мінімуму на законодавчому рівні, а також повністю перейти на застосування комп'ютерних технологій у бухгалтерському обліку, що зможе значно підвищити продуктивність

праці бухгалтерів і суттєво покращити організацію розрахунків з оплати праці на підприємстві. Зокрема, молодий науковець В.К. Якубовська висловлює думку про те, що зменшити кількість документації можна завдяки впровадженню багатоденних і накопичувальних документів, використання типових міжвідомчих форм, пристосованих до використання обчислювальної техніки [4]. І.А. Юр'єва вважає, що комп'ютерний спосіб обробки облікової інформації вимагає формального та чіткого опису облікових процедур у вигляді алгоритмів, завдяки чому порядок виконання обов'язків працівниками обліку є впорядкованим, зручним і при цьому унеможлиблює відсутність і неправильне заповнення потрібних документів [5].

Отже, на основі проведеного дослідження можна зробити висновки про те, що облік праці на підприємстві має бути організований таким чином, щоб у повній мірі сприяти підвищенню продуктивності праці, ефективному використанню робочого часу. Від організації оплати праці на підприємстві значною мірою залежить якість, правдивість, своєчасність, справедливість і повнота розрахунків з персоналом з оплати праці, а це в свою чергу оптимізує результати діяльності підприємства в цілому, адже, оплата праці — це інтерес не лише працівників, але й зацікавленість керівників у її раціональній організації.

Література

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
2. Стан та перспектива обліку розрахунків з оплати праці: теоретичний аспект / Н.В. Потриваєва // Економічний форум. — 1/2014.
3. Проблеми організації обліку оплати праці / О.П. Левченко // Електронне наукове фахове видання: «Ефективна економіка». — № 3. — 2009[Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?iid=31&operation=1>
4. Проблеми обліку розрахунків з оплати праці / В.К. Якубовська, О. М. Кравцова // Матеріали Міжвузівської науково-практичної конференції молодих вчених, аспірантів та студентів «Актуальні проблеми обліку, аналізу та аудиту в Україні». — Донецьк: Донецький національний технічний університет. 2012. — С. 275–278.
5. Аналіз шляхів удосконалення автоматизації обліку заробітної плати на підприємстві / І.А. Юр'єва, Т.В. Березіна // Вісник НТУ «ХП». Серія: Технічний прогрес і ефективність виробництва. — Х.: НТУ «ХП», 2013. — № 67(1040). — С. 25–28.